

SÄHKÖISET OMAOLO-PALVELUT

Omaishoito nyt ja tulevaisuudessa – fokuksessa Lappi
3.4.2019 Kittilä

OMAOLO

Sisältö

- Omat digiajan hyvinvointipalvelut (ODA) –hanke
- Omaolo-palvelut
- Minäkö läheishoitaja?

Taustaa

- Hallitusohjelman ja Sotetieto hyötykäyttöön –strategian kärkihanke
  - Juha Sipilän hallitusohjelmassa asiakaslähtöiset palvelut nimettiin hyvinvointi- ja terveysteemassa kärkihankkeeksi.
- Sosiaali- ja terveystalouden perinteisen toimintamallin uudelleen muotoilu
- Pieni vähemmistö kuluttaa valtaosan sosiaali- ja terveystaloudesta.
- Suurelle enemmistölle tämä näyttäytyy palvelun huonona saatavuutena ja pitkinä jonoina.
- Sosiaali- ja terveydenhuollolle asetetut uudistustavoitteet saavutetaan vain lisäämällä kansalaisten vastuunottoa terveydestään sekä palvelutuotannon tehokkuutta, tuottavuutta ja toimintatapoja kehittämällä.

Omat digiajan hyvinvointipalvelut (ODA) –hanke

- 1.1.2016-31.10.2018
- Pilottikohteet:
  - Terveys- ja hyvinvointitarkastukset: neuvolat, kouluja opiskeluterveydenhuolto, työterveyshuolto
  - Hoitopolut: diabetes, verenpainetauti
  - Satunnainen hoidontarve: terveys- ja hyvinvointiasemat, yhteispäivystykset
  - Palvelupolut: työttömät, maahanmuuttajat, omaishoitajat, vammaispalvelut, huolilapset, nuoret mielenterveysasiakkaat
  - Suun terveydenhuolto

Omaolo-palvelut

- Sähköinen sosiaali- ja terveydenhuollon kanava, jonka kautta voi arvioida omaa hoidon tai palvelun tarvettaan.
- Tavoitteena on tarjota sote-palveluita verkossa yhdestä osoitteesta, yhdenvertaisesti ja tasalaatuisesti.
- Omaolon oire- ja palveluarvion avulla asukkaat voivat arvioida tarvettaan hoitoon tai apuun kaikkina vuorokaudenaikoina ja jonottamatta.
- Omaolo-palvelua käyttää tällä hetkellä 14 kuntaa ja sairaanhoitopiiriä.
- Omaolo on SoteDigi Oy:n ensimmäinen asukkaiden käytössä oleva, digitaalinen palvelu.
- SoteDigi on lokakuussa 2017 perustettu valtion omistama kehitysyritys, joka edistää sosiaali- ja terveys- palvelujen digitalisaatiota

Omaolo-palvelusisältö

Oirearviot

Hengitystietulehdus
Kurkkukipu
Yskä
Korvakipu
Närästys
Olkapään kipu
Peräaukon oireet
Polven oireet
Ripuli(n oireet)
Selkäkipu
Päänsärky
Rähmivä ja vetistävä silmä
Naisen (18-65-v.) virtsatieinfektio
Sukupuolitauti
Tuberkuloosi (keuhko)
Suun terveys

Palveluarvio ja -ohjaus

Omaishoidontuki
Kuljetuspalvelu
Henkilökohtainen apu

Suunnitelmapohjat

Verenpaine
Diabetes
VTI

Hyvinvointitarkastus

Terveystarkastus
Elämänlaatu (BREF)
Suun terveys (OHIP)
Omaishoitajan jaksaminen (COPE)
THL lakisääteiset lomakkeet (koulu, NLA)
Nuoren hyvinvointi (3x10D)
Maahanmuuttajan kysely

Verkkokurssit

Tyypin 2 diabeetikon ABC
Näin käytät Marevania
Haluaisitko nukkua paremmin?
Polven ja lonkan nivelrikon hoito
PEF-seuranta
Suola ja verenpaine
Rannemurtuman hoito

Hyvinvointivalmennukset

Alkoholin käytön vähentäminen
Liikuntaohjelma askeltajille
Hyvät teot -valmennusohjelma
Lapsiperheiden valmennusohjelma
Kiitollisuus-harjoitusohjelma
Optimismi-harjoitusohjelma
Positiivinen vuorovaikutus parisuhteessa
Ristiriitojen ratkaisu parisuhteessa
Arjen harmituksen vähentäminen
Lihaskunto, liikkuvuus ja tasapaino -ohjelma
Liikuntaohjelma 3 , 4, 5, yli 7 tuntia viikossa
Liikuntaohjelma diabeetikolle, sepelvaltimo- tai verenpainetautia sairastavalle, tuki- ja liikuntaelinsairaalle, astmaatikolle
Painonhallinta
Terveellinen ravinto
Stressin hallinnan -harjoitusohjelma
Tietoisuustaidot
Tupakoinnin lopettamisen valmistelu, lopettaminen
Univalmennus

Päätöksentuki

n. 150 muistutetta

Omaolo-palvelut - Oirearviot

- Käypä hoito –suositukseen perustuva
- Tapahtumasarja, jossa asukkaan tietokoneella/mobiililaitteella antamat tiedot hänen kokemistaan oireistaan ja mahdollisesti esiintyvistä sairauksista yhdistetään ajantasaisimpaan käytettävissä olevaan lääketieteelliseen tietoon.
- Annettujen tietojen perusteella tietokoneohjelma tekee oirearvion terveydenhuollon osalta.
- Oirearvion kautta asukas saa apua yksittäisen terveysongelman ratkaisemiseen.
- Vastaamalla yksinkertaisiin kysymyksiin asukas saa toimintasuosituksen sekä ohjauksen tarkoituksenmukaiseen oikea-aikaiseen palveluun, joka voi olla esimerkiksi:
  - itsehoito-ohje
  - sähköinen resepti
  - yhteydenotto hoitajaan tai lääkäriin puhelimella, viestillä, videolla
  - ajanvarausoikeus ammattilaisen vastaanotolle.

Omaolo-palvelut - Palveluarviot

- Tapahtumasarja, jossa asukkaan sähköisesti antamat tiedot hänen tilanteestaan, hyvinvoinnista ja toimintakyvystä sekä palvelutarpeestaan arvioidaan automaattisesti hyödyntäen yhteisesti sovittuja parhaita käytäntöjä sekä laissa määriteltyjä palveluiden saamisen edellytyksiä, kriteereitä.
- Selvitetään henkilön tilapäisen, toistuvan tai pitkäaikaisen palvelun/tuen tarve.
- Palvelutarpeen arvio sisältää:
  1. Yhteenvedon asukkaan tilanteesta sekä sosiaalipalvelujen ja erityisen tuen tarpeesta;
  2. Sosiaalihuollon ammattihenkilön johtopäätökset asiakkuuden edellytyksistä;
  3. Asukkaan mielipiteen ja näkemyksen palvelutarpeestaan, ellei palvelutarpeen arvioimiseen yhteistyössä asukkaan kanssa ole ilmeistä estettä;
  4. Asukkaan ja sosiaalihuollon ammattihenkilön arvion omatyöntekijän tarpeesta.
- Arvion lopputuloksena asukas saa itsepalveluohjeita ja/tai palveluohjausta.

Omaolo-palvelut - Hyvinvointitarkastus

- Palvelu, jossa asukas täyttää itsenäisesti sähköisen palvelun ohjaamana kyselyn hyvinvointinsa tilasta.
- Palvelu kartoittaa vastaajan terveyden, hyvinvoinnin ja toimintakyvyn tilannetta.
- Asukas saa kyselyn pohjalta tietokoneohjelman laatiman palautteen elin- ja elämäntapojensa vaikutuksesta hyvinvointiinsa sekä esimerkiksi tarkempaa riskiarviota, palveluarviota, ehdotuksia elin – ja elämäntapamuutoksista, erilaisia arjenhallinnan työkaluja tai toimintaohjeita – ja suosituksia.
- Analyysissä ja ohjauksessa hyödynnetään lääketieteellisen/ hyvinvointitietämyksen moottoria.

Omaolo-palvelut - Hyvinvointivalmennus

- Toimintatapa, jossa yhdistetään hoito-, lääke- ja sosiaalitieteen rinnalle käyttäytymistieteellisiä keinoja asukkaan motivoimiseksi itse- ja omahoitoon.
- Hyvinvointivalmennus voi perustua hyvinvointitarkastuksen tuloksiin mutta sitä voi käyttää myös itsenäisenä työkaluna.
- Hyvinvointivalmennus käsittää myös hyvinvoinnin ja toimintakyvyn ylläpitämiseen tarkoitettua arjenhallinnan työkaluja.
- Käyttäjälle tarjotaan vaihtoehtoja eri teemoista hyvinvoinnin alueella.
- Tarkoituksena on ennaltaehkäistä hyvinvoinnin ongelmia tukemalla yksilön elin- tai elämänmuutoksia niiltä osin, joilla hänellä on kohonnut riski; tai tukea pitkäaikaissairauksia sairastavien tai pitkäaikaisista hyvinvoinnin ongelmista kärsivien omaehtoista hoitoa.

Omaolo-palvelut - Omasuunnitelma

- Kokoa yhteen pitkäaikaissairaan tai useista eri hyvinvointiin liittyvistä ongelmista kärsivän asukkaan hoidon/ päivittäisiin toimintoihin liittyvät tavoitteet, keinot ja seurannan.
- Tämä suunnitelma perustuu asukkaan itse asettamiin tavoitteisiin ja ammattilaisen kanssa yhdessä suunniteltuun hoitoon tai palveluun, jonka seurannassa asukkaalla itsellään on aktiivinen rooli.

Minäkö läheishoitaja?

- Kohderyhmä: läheistään hoitavan henkilön hyvinvoinnin edistäminen
  - Läheishoitajat
  - Omaishoitajat
- Tavoite:
  - Omaistaan hoitavan läheisen varhaisen tuen tarpeen arviointi ja ohjaus mahdollisimman aikaisin oikean tuen ja avun piiriin
  - Läheishoitajan ja hänen hoidettavansa kotona pärjääminen mahdollisimman pitkään
- Nykytila:
  - Omaishoitajien voimavarojen riittämättömyys ja arvostuksen puute
  - Ammattilaisten tietämättömyys omaishoitajuudesta → kohderyhmää ei tunnisteta
  - Ns. asiakkaan ”luukuttaminen” toimijalta toiselle
  - Palvelujen valtava määrä → sekava kokonaisuus sekä ammattilaisen että asiakkaan näkökulmasta
  - Apua on hankala saada, kun asiakas ei edes tiedä, mistä voisi kysyä
  - Pitkät jonot ammattilaiselle → henkilöstön väärä resurssointi

Läheishoitajuuden tunnistaminen, segmentointi ja ohjaus

KIITOS!

Lisätietoja:

Hanna Nordlund/Sotedigi Oy
hankejohtaja: hanna.nordlund@sotedigi.fi

Maarit Hoppula/Sodankylän kunta
tietohallintokoordinaattori/FM/ ODA-projektipäällikkö: maarit.hoppula@sodankyla.fi,
p. 040 7430377

Omaolon käyttöönoton käsikirja: sotedigi.fi/omaolokasikirja

www.omaolo.fi

LinkedIn: www.linkedin.com/groups/8508624